

Grenzen eerste lijn

Dr. J. van der Zee, bijzonder hoogleraar Onderzoek Eerstelijns Gezondheidszorg aan de Rijksuniversiteit Limburg, heeft ter gelegenheid van de aanvaarding van zijn ambt op donderdag 27 april een intreerede uitgesproken, getiteld 'Over de grenzen van de eerste lijn; vergelijkend onderzoek in een Europese regio'. Bij die gelegenheid werd de volgende korte samenvatting verspreid.

Eerstelijns gezondheidszorg lijkt een duidelijk begrip: direct toegankelijke zorg van algemene aard die buiten ziekenhuizen en anderen instellingen wordt geleverd. De Nederlandse huisarts en wijkverpleegkundige behoren er toe, de specialist niet en de fysiotherapeut eigenlijk ook niet, omdat de laatstgenoemden alleen toegankelijk zijn op verwijzing van een arts. Kijkt men echter even over de grens in België en Duitsland, dan is het allemaal veel minder duidelijk.

In België kan men rechtstreeks naar specialisten en naar het ziekenhuis, maar niet naar een wijkzuster. In Duitsland is er een strikte scheiding tussen vrij-gevestigde (ambulante) artsen (huisarts en specialist) en de zorg in instellingen. Bovendien kent men er tussenvormen van wat bij ons 'reguliere' en 'alternatieve' geneeswijzen heten. Het in Duitsland bekende verschijnsel 'kuur' is in Nederland en België praktisch onbekend (Davos uitgezonderd).

Met de veranderingen die in de Nederlandse gezondheidszorg op stapel staan, is een kijkje over de grens van groot belang.

De Rijksuniversiteit Limburg, althans het deel dat zich met gezondheidszorgonderzoek bezighoudt, zou beter 'met de rug naar Den Haag' kunnen gaan staan. De regio rond Maastricht vormt een uniek gebied voor eenvoudig op te zetten en uit te voeren vergelijkend onderzoek. Daartoe dienen samenwerkingsverbanden van universiteiten tot stand te komen en fondsen, gevoed door de universiteiten, de provincies, de Duitse deelstaten en de Franse departementen om dat onderzoek te kunnen bekostigen.

Belangrijke onderwerpen zijn zorg voor ouderen en gehandicapten, want tussen Nederland en de omliggende landen zijn er grote verschillen op het gebied van:

- arbeidsongeschiktheid en invaliditeit;
 - verloskundige zorg/jeugdgezondheidszorg;
 - alternatieve/reguliere geneeswijze;
 - de invloed van eigen bijdragen op gebruik van voorzieningen;
 - de directe toegankelijkheid van specialistische zorg;
 - distributie en gebruik van geneesmiddelen.
- Op deze (en nog veel meer) terreinen is zinvol

vergelijkend onderzoek te verrichten; de gegevens liggen als het ware op straat. De unieke positie van Maastricht en de Rijksuniversiteit Limburg zouden beter kunnen worden uitgebuit.

Vertaling Short titles ICPC

In een samenwerkingsproject van de vakgroepen Huisartsgeneeskunde van de Rijksuniversiteit Leiden en de Universiteit van Amsterdam is de 'International Classification of Primary Care' vertaald in het Nederlands. De vertaling van de *short titles* (de hoofdcodes) is geautoriseerd door het Nederlands Huisartsen Genootschap. Van de trefwoordenlijst of *thesaurus* is een concept gereed, dat in een vervolgproject nader zal worden uitgewerkt. De vertaling is tot stand gekomen onder redactie van J.S. de Kanter, H. Lamberts en J.D. Mulder.

De Nederlandse vertaling van de 'Short titles ICPC' is verkrijgbaar als boekje (f 24,-) en als boekje + floppy disk (5.25 inch, MS-DOS, ASCII-file, f 32,-). Te bestellen bij het NHG, telefoon 030-516 741.

Aids-consultatielij 020 – 854 811

De Aids-consultatielij heeft een nieuw nummer: 020-854 811.

De Aids-consultatielij wordt verzorgd door de Stichting Aanvullende Dienstverlening (SAD), die werkzaam is op het gebied van gezondheidszorg en gezondheidsvoorlichting voor homoseksuele mannen. In de zes jaar dat de SAD bestaat, is er specifieke deskundigheid opgedaan inzake Aids-problematiek. Medio 1988 is voor het eerste ruimere bekendheid gegeven aan de Aids-consultatielij door vermelding van het nummer in de HIV-wijzer. Sindsdien werden vragen gesteld over testproblematiek, beroepsrisico, non-Aids-verklaringen, interpretatie van klachten en/of serologie, preventie, handelen bij een prikaccident, al of niet testen bij keuringen, en de interpretatie van een seropositieve uitslag uit het buitenland.

De Aids-consultatielij is in principe alleen bedoeld voor huisartsen. Een deskundige huisarts zal hen te woord staan. De lijn wordt bevestigd op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

Nieuw tijdschrift

Medische Antropologie is een nieuw tijdschrift dat tweemaal per jaar verschijnt. Elk nummer telt 120 pagina's. Het bevat wetenschappelijke artikelen, boekrecensies, discussie en informatie-uitwisseling. Onder 'medische antropologie'

wordt verstaan: de bestudering van de sociaal-culturele aspecten van ziekte, gezondheid en gezondheidszorg. Het tijdschrift is gericht op België en Nederland, maar staat ook open voor bijdragen uit 'ontwikkelingslanden'.

De redactie-adressen van *Medische Antropologie* zijn: Antropologisch-Sociologisch Centrum, O.Z. Achterburgwal 185, 1012 DK Amsterdam, en Katholieke Universiteit Leuven, Afdeling Antropologie, Tiensestraat 102, 3000 Leuven.

Patiëntenverenigingen

Steeds meer patiënten gaan over tot het oprichten van een patiëntenorganisatie. Voor het toenemend aantal ziekten bestaat een patiëntenorganisatie of een contactpersoon. Werkgroep 2000, adviescentrum voor patiëntenorganisaties, geeft tweemaal per jaar adreslijsten uit van patiëntenorganisaties.

- De *Adreslijst van kategoriale patiënten- en gehandicaptenorganisaties* van april 1989 omvat 169 categorale organisaties en 87 contactpersonen die werkzaam zijn voor 250 ziekten, handicaps, aandoeningen en psychische klachten. Een abonnement kost f 27,- per jaar.

- De *Adreslijst van plaatselijke algemene patiëntenorganisaties*, die ook in april verschijnt, omvat 131 plaatselijke patiëntenorganisaties die zich vooral richten op informatieverstrekking, voorlichting en participatie van patiënten in adviescommissies. Een abonnement kost f 17,- per jaar.

In beide lijsten zijn ook de adressen opgenomen van provinciale, regionale en plaatselijke patiënten/consumentenplatforms, waarvan er momenteel 33 bestaan.

De adreslijsten worden alleen op abonnementsbasis geleverd. Men ontvangt dan automatisch tweemaal per jaar een geheel herziene lijst. Voor een aanvraagformulier kan men bellen met Werkgroep 2000, telefoon 030-341 963.

OUDE JAARGANGEN

De vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Rijksuniversiteit Limburg zoekt ter completering van haar collectie *Huisarts en Wetenschap* de nummers 1, 2, 3, 4, 6 en 7 van jaargang 1 (1957-58), dan wel de volledige eerste jaargang. Reacties gaarne naar: vakgroep Huisartsgeneeskunde RL, Postbus 616, 6200 MD Maastricht; telefoon 043-882 202.